

Előfizetési árak:

Egész évre 8 K
Félévre 4 K
Negyedévre 2 K
Egyes szám ára 16 fillér
Megjelenik minden szombaton.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Felelős szerkesztő:
Dr. LAUFER ÁRPÁD.

DÉVA ÉS VIDÉKE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség

Kossuth L.-utca 12., hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Déva, Kossuth Lajos-u. 12., hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Társszerkesztő:

KARDOS ÁRPÁD.

A mezei munka.

A tavasz első hónapjának közepén tartunk már. Minden erőnkkel hozzá kell látnunk, hogy esedékessé vált mezőgazdasági kötelezettségeinket kamatos kamattal lerójjuk.

Unos-untalan hangoztattuk már e lap hasábjain, hogy mezőgazdaságunkra a tavasz a feladatoknak számban és minőségben egyaránt súlyos terheit hárítja. Mig ellenségeink a véres harcterekre ígertek lehengerlő offenzívát, nekünk parázs szorgalommal szántóföldeink kényszeredett pihenését kell agyontipornunk, s termékeny munkára kényszeríteniük. Ha a mi gazdasági offenzívánk erőteljes lesz és fényes sikerű, nincs mit tartanunk elleneink többszörösen levezített hadi agilitásától. Szent bizakodással bizhatunk hadseregünk kipróbált, vitéz fegyvereiben, de nem szabad elfelednünk óriási nagy jelentőségében lekicsinylenünk azt a mind erőteljesebben kidomborodó ténytet, hogy a fegyverek ma már egymagukban nem kizárólagos tényezői a győzelemnek.

A fegyverek vad vitájába a maga rideg nyersségével lép közbe a gyomor is s a diadal kérlelhetetlen előfeltételeként követeli meg igényeinek kielégítéseit.

A világégés áttért a gazdaság széles

mezőire s eloltásához a mezőgazdaság teljes produktivitására van szükségünk.

És hogy eljött a tavasz, az új munka ideje, joggal csügg mindenk szeme a magyar földművelőkön, akik az ekeszarvánál vagy borona mellett, szántással és vetéssel veszélytelenebb, de hazafiasságban, becsületben és értékességben a lövészárók katonáinak munkájával együtt tisztelni való munkát végeznek.

És ami eddig ismeretlen volt nálunk, most szervezetséggel kezdődik a munka. A kormány megtette a maga körültekintő intézkedéseit, alapos gondoskodással sietett megszervezni a mezőgazdasági hadműveletet, melynek célja az, hogy az országban egy talpalattnyi hely se maradjon megműveletlen és bevetetlen. Gazdaközönségünk nem lesz léha és kiszáradt gondolkodású, hogy komoly idők komoly szöveget meg ne értse. Az intelligens részét nem is feltjük ettől. Kétségtelen azonban, hogy a vidékünkön az alacsonyabb néposztályokban akadni fognak, kik rövidlátó megalkuvással a rájuk szakadó munka ujszerű terheitől szabadulni igyekeznek. Itt a nép szellemi és hivatalos vezetőire hárul a feladat, hogy hazafias buzgósággal törekedjenek a fölvilágosításra, a meggyőzésre, a buzdításra. Ahol pedig eredménytelen marad a jó

szó, jöjjenek mint ultima ráció, a megtorló intézkedések, a melyeknek — elég sajnos — sokszor jut szerepük minálunk a jóra serkentésben.

A vármegyében már mindenfelé megalkultak a mezőgazdasági intézőbizottságok, melyeknek kötelességük gondoskodni arról, hogy az összes rendelkezésre álló kézi- és igaerő a szántásvetési munkálatokra fordítottassék, szükség esetén hatósági beavatkozás igénybevételével is.

Ezeknek a bizottságoknak figyelemmel kell lenniök arra, hogy aki nem saját területének szántásvetésével foglalkozik vagy saját területét nem a kellő szorgalommal miveli, az igaerejét mások földjének megmivelésére átengedni köteles. Hogy az idegen földön teljesítendő munkák sorrendjében első a hadbavonultak munkaerő nélkül maradt családtagjainak, kiskorúaknak, munkaképteleneknek, nőknek mivelésre szoruló földjei. Hogy aki igazállatját áruba bocsátja, vagy földjének megmunkálásáról maga nem gondoskodik, annak földje utolsó maradjon a megmivvelendők között.

Fontos joga e bizottságoknak, hogy a hatóságoknak a közmunkaerő, valamint a személyes és egyéb szolgáltatások ki- rendelésére a mezőgazdasági munkálatok teljesítéséhez javaslatot tehet és hogy a

A DÉVA ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

Március tizenötödikén.

— 1916. —

Miért ült gyász virágos homlokodra,
Ki újhodás dalos hirmőke vagy? . .
Utad halálmezőkön visz keresztül,
Azért oly halovány fölöttünk a nap.
Nincs rabláncunk, igaz; de mit a rablánc!
A gond, a bánat nem-e súlyosabb?
Óh, nem-e fájóbb, hogy e nagy világnak
Halálharca mind nagyobb hangot ad? . .

Tengernyi vér folyt „akkor” is teéted:
Vér volt szabadságunk keresztvíze . . .
Óh, Március, ki örömminket láttad,
Fájdalmaink, talán el se hiszed.
Búsán bár: eljősz abban a tudatban,
Hogy itten megint ujjongás fogad;
De, ládd, a régi örömmámor helyett
Könnyet találsz csak s gyásznapokat.

Arad. . . Világos. . . Rég felejtett álom,
Nehéz keresztje rég, hogy elrohadt:
Nem sebzi többé már a vállainkat,
Ujabb kereszt nyomja most azokat.
Kereszt, amelynek árulás és gázság,
Örjögő pokol igazi neve,
S hogy létünket söpörje el örökre,
Gyilkot emelt reánk gonosz keze.

S mig egyre szitá lángját gyűlöletnek:
Jöjjön ránk minden vérsznek vihara,
A döbbenetet leráztuk magunkról

És felzugott a fegyverünk zaja.
Miként a villám, törtünk elleninkre,
S az holtraváltan, futva menekült . . .
Maga a vész: halál, rom jelzi utját,
Merre száguldott dicső seregünk.

Már döngeti a poklok tornácának
Alig védhető kapuját, falát . . .
S mig addig értünk: nem volt nép a földön,
Ki végig küzdött oly szörnyű csatát.
Az elemek vad, félelmetes harca
Altató dal, szelid dajkamese . . .
Óh, hogy mi ezt mind végig tudtuk élni
S nem pusztultunk mindannyian bele! . .

. . . Az igazság fegyvert adott kezünkbe,
Védjük hazánkat véglehelletig;
Ahol megjelent a magyarok serge
S üzőbe vette ellen ezreit:
Ott ég s a föld vad rémületbe esve,
Dermedten nézte villám-rohamunk
S vérefogyottan dobta magát tédre:
A régi dicső magyarok vagyunk . . .

A gázságot nem szivtuk anyatejjel,
Az árulás se volt a kenyerünk;
Békésen élünk szerzett jogainkkal
S tilosban kincset sohse keresünk.
De hogyha létünk s életünkre törnek,
Megismerik az Isten ostarát,
Megtanulják, miként büntette egykor
Büneiért Sodomát, Gomorát! . .

Óh, gonoszságnak tébolyító képe:
Egész országok egy-egy temető! . .
Népek ezreit vitte pusztulásba,
Búsabb elmulás nem képzelhető:

Akik ma élnek, utjaikat járva,
Söpri a hónap árva porait . . .
Óh, nincs, hazánknak nincsen olyan helye
Hol ne látnánk a gyásznak nyomait.

Zokog a gyász . . . Elült a vidám nóta,
A hajnal is csak azért ébredéz:
Jobban lássuk, ki hiányzik körünkől
S hullassunk érte fájó könnyeket,
Hadd lássuk újra: a kis gazdaságban
Nem tesznek-vesznek szorgalmas kezek . . .
Ezek most távol, messze idegenben
Hosszu, örök békéért küzdenek!

Örök béke! . . mig sugarid kígyulnak,
Hány kis hajlékban lesz örök sötét!
Mikor üződ el végeképpen egünkrol
A kétségek nehéz, sűrű ködét?
Mikor ébredünk ujjongó dalokra,
Melyek örömkönnyre fakasztanak,
Melyek világszabadságról regélve,
Szívünköl mindennap felhangzanak? . .

A perc közeleg . . . Az isteni igazság
Kezünkbe adta győzelem jogát:
Bár romokon haladunk mind előbbre,
Megbüntettük sok népnek zsarnokát.
Ahol a vérsznek mennyet is megejtő
Jajjai tépdésik a sziveket:
A megnyugvás sugara ott dereng már
S ugy festi élénkre a színeket.

Dereng, dereng . . . A pusztulás siráma
Lassan-lassan imává olvad át:
Ragyogó, fényes, arany sugarával,
Vidám dallal közelg az újhodás.
Ezernyi sirnak bús takarójáról

A „DÉVA ÉS VIDÉKE”
KIADÓHIVATALA.

meghatározott ügykörében kiadott rendelkezéseinek megszegése elzárással és magas pénzbüntetéssel büntetendő kihágást képez.

A vármegyházán működő Hadifogoly Bizottság gondoskodik arról, hogy a bejelentett szükséghez képest a hiányzó munkaerő hadifoglyok kiosztásával pótolassék.

A gazdasági felügyelőség útján biztosítható a tavaszi vetőmagszükségletek kielégítése is, mert vetőmag van, amennyi kell.

Meg van adva tehát a mód és eszköz arra, hogy az önhibánkon kívül való mulasztást helyrehozoljuk s pár hét múlva megüzenhessük a világnak: ebben az országban csak bevetett terület van s aki bevetetlen földeket akar, keresse ellenséginknél!

Egy pár heti megfeszített munkáról, de alapos, mélyen szántó munkáról van szó; nemzeti létünk ennek eredményességétől új tartalmat kap s mi, kik a munka rajongói vagyunk, a munka egyetemességének és egyetemlegességének nagyszerű megnyilvánulását reméljük tőle. És örömmel töltenek el az olyan akkordok, mint a nagyváradi diákok elhatározása, kik mintegy 300-an fölajánlották erőiket a tavaszi munkák elvégzéséhez.

A vármegyei közig. bizottság ülése.

F. hó 10-én tartotta vármegyénk közig. bizottsága Mára László főispán elnöklété alatt rendes havi ülését. A választott tagok közül Hajduczky József, Krizsó Bohus, Nemes József dr., Orendi Gyula és Pogány Károly jelent meg.

Az ülés megnyitása után Csulay Lajos h. alispán a személyi ügyek során bejelenti, hogy

Mosolyogva int felénk a sok virág:
„Örüljtek, a magyar fegyverektől
Lesz szabaddá ez az egész világ!...”

És míg a bánat megnyugvásba olvad,
A romokra is új élet kerül:
Lobog a tüzhely s vig pattogásába
Imitt-amott már kacaj is vegyül.
Romok helyébe új fészket varázsol
A kifogyhatlan festvérszeretet...
Óh, hogy ne segítené meg az Isten
Az ilyen szívü-lelkü nemzetet!

Gyors rohama a Tegnapoknak, Máknak
Lassan örökös Mára érkezik,
Hol hála, ima — dicső nagy eszmékkel,
Édes valósággal ölelkezik:
Hála, hogy nyoma sincs többé a vésznek;
Ima, a szív mélyéből fakadó,
Hogy vágyák, eszmék beteljesülése
Nem tűnő álom, hanem szent való.

... Még dul a vésznek rettenetes harca,
Az ég s a föld is tébolyult bele...
Villámként haladunk bár mind előbbre,
Alig billen küzdelem mérlege:
Poklok népének milliónyi serge
Sűrű záporként özönlik felénk,
De fegyverünkől ritkul már a zápor,
S hogy reményre keltsen, ez ép elég.

Látom a hajnalt, melynek sugarával
Győzelmünk is biborfénybe ragyog;
Látom jövőnket — feledve a multat:
Örök békében leszünk csak nagyok.
De inig e hajnal széthintené fényét
S bearanyozna szelid sugara,
Előre Isten s igazság nevében,
S örök békére ébred a haza!

Kosztolánszky István.

Meskó Aladár vm. főorvos betegségből fölgogyult, állását elfoglalta, Eperjessy István II. főjegyző és Szenkovits Géza járási irodasízt hosszabb szabadságot kértek, Mircse Dénes algyógyi irodasegédtsízt az északi harctéren hősi halált halt s helyette Szabó Árpád ottani dijnok lett kinevezve.

Ismerteti ezután a földmivélésügyi miniszter leiratait, melyek szerint a marosillyei körtöltésre 5000 kor.-t, a magyarbrettyei belvizek elleni árvédelemre szintén 5000 kor.-t utalványozott, továbbá a megyei szőlőmivélés céljaira 30 mm. rézgálicot engedélyezett. Minthogy ez a mennyiség kevésnek bizonyult, a h. alispán lépéseket tett újabb 30 mm. kieszközlése iránt. Bejelenti, hogy a belügyminiszter a zárórak korlátozását országosan rendezte s a zárórak ki nem toltató végső terminusát éjjeli 1 órában állapította meg. Ezen rendelkezés által érintett vendéglősök kifejezést adtak előtte abbeli aggodalmuknak, hogy miután ez a szabály kaszinókra, társas egyletek helyiségeire nem vonatkozik, az a körülmény esetleg a min. rendelet kijátszására fog vezetni s kérték őt, hogy ennek elejét venni igyekezzék. Figyelemmel lesz erre a kérdésre s amennyiben arról fog meggyőződni, hogy az egyleti helyiségek a vendéglői zárórak áthágására használhatnák, az illető egyletek vezetősége útján törekedni fog ennek megszüntetésére.

A múlt hó 17-én a belügyminiszteriumban tartott közellátási értekezleten a vármegye képviselőiben résztvett. Az értekezlet után fölkerezte Kolozsváron az erdélyrészi miniszteri kirendeltséget, mellyel szóbeli megállapodás útján a vármegye részére havonta 100 vagon tengerit biztosított. Ennek a mennyiségnek az akadálytalan és pontos kiszolgáltatását hátrányosan befolyásolják a különféle szállítási nehézségek.

Megalakult a vármegyei munkásbizottság, mely hivatva van, hogy a mezőgazdasági munkák teljesítéséhez szükséges hadifogoly munkaerők elosztását a jelentkezőeknek megfelelően eszközölje.

A tavaszi mezői munkák elvégzésére széleskörű intézkedéseket tett. A közig. hatóságokat megfelelő utasításokkal látta el. A munkaerő biztosítása végett a főszołgábirák fölhatalmazást nyertek a közerő kirendelésére. Amennyiben sem a hadifoglyok, sem a közerő kirendelése révén nem lenne biztosítható a gazdasági munkák elvégzése, a kormány az erődítési munkálatoknál alkalmazott hadimunkások kivezénylésével és a földmives katonák nagyobb mérvű szabadságolásával segít a bajon.

A központi választmány az 1917. évi összeírás előkészítése, küldöttségek alakítása körüli tennivalóit megtette.

A hólyagos himlő Lupényben és Lindzsinán lokalizálva van, sajnos azonban, más helyeken is föllépett. A dévai jéggyár létesítése iránt lépéseket tett. A város vezetősége hajlandó a megvalósítás előkészítésére, de minthogy ennek a folyó évben nagy nehézségei vannak, a jégszükséglet fedezéséről más uton gondoskodott.

Bejelenti még a h. alispán, hogy f. hó 6-dikától Déván át a gyorsvonati közlekedés, valamint a Petrozsény felé járó esti személyvonat is beszünttetett. Ennek helyébe Piskiről d. u. 4 órakor induló vonatot állítottak be. Megkeresést intézett az államvasutak igazgatóságához, hogy ezt a vonatot a megye székhelyének fontos érdekeire tekintettel Piski helyett Déváról indíttassa. Előterjesztésére a bizottság még az ülés alatt táviratilag fordult hasonló kérelemmel a vasutigazgatósághoz és a kereskedelmi miniszterhez.

Az alispáni jelentéshez Hajduczky József kir. tanácsos szólott hozzá, aki többrendbeli felvilágosítást kér, majd rámutat arra, hogy az óriási nagy munkahiány miatt kerti vetemények tekintetében alig számíthat Déva és a többi város behozatalra, ezért szükségesnek találná a városok, nagyobb községek nyomatékos figyelmeztetését a városi, községi kertészet megteremtésére. Kéri továbbá az alispánt, ejtse módját annak, hogy a Hengermalom, mely finom kukoricaliszt és kukoricadara őrlésre is be van rendezve, a fogyasztóközönség érdekében a rendelkezésre álló tengeri mennyiségből ilyen őrlést teljesíthessen. A jég-

gyára vonatkozólag megjegyzi, hogy annak létesítését föltétlenül keresztül viendőnek tartja.

Szilassy István gazdasági felügyelő a munkaerő biztosítása kérdésében arra kéri az alispánt, hogy praktikus gazdasági okokból hasson oda, hogy a mezei munkálatokra a hadimunkásokat küldjék ki első sorban s inkább az erődítési és egyéb katonai munkákat végeztessék a hadifoglyokkal.

Csulay h. alispán megnyugtató kijelentései után a bizottság az alispáni jelentést helyesléssel veszi tudomásul.

Misinszky Vilmos tb. várm. főjegyző fegyelmi ügyeket referált s utána Páll Albert pénzügyigazgató behajthatatlan adótartozások förlési ügyeit adta elő. Bemutatta továbbá rendes havi jelentését, mely szerint a múlt hónapban szeszadóban 23 927 K-val, illetékben 14 922 K-val, dohányban 14 723 K-val, egyenes adóban 1618 K-val több, bor és huszfogyasztási adóban 11 681 K-val, hadmentességi díjban 121 K-val kevesebb folyt be, mint az előző év hasonló hónapjában.

Benkő András kir. tanfelügyelő előadásában Ráczné Mezey Anna vajdahunyad-csángótelepi áll. óvónő ellen a gyermekekkel szemben követett durva bánásmód miatt a fegyelmi eljárást elrendelte a bizottság s miután a vizsgálat terhelő adatai indokoltá tették, az óvónő állásától fölfüggesztette.

Mahler Ignác kir. főmérnök jelenti, hogy Nagybarcsa, Szentandrás, Szántóhalma községeknek föltételes megállóhely létesítése iránti kérelmét a miniszter nem teljesítette. Az őrváraljai indóházhoz vezető ut áthelyezése kérdésében megindított tárgyalások eredményre nem vezettek, mert a Peccol-féle fűrésztelep üzeme a közlekedést megnehezítené, az ut megfelelő kiépítése az üzemre is akadályozólag hatna és nagyon sok költségbe kerülne. Javaslatára a bizottság abban állapodott meg, hogy az állomáshoz vezető ut jelenlegi helyén maradjon meg, utasítja azonban az államépítészeti hivatalt az 1915. évi árvizrongálások helyreállítására. A törv. hat. utakra szükséges 1916. évi kavicsmennyiség biztosítása, miután a keresk. miniszter az állami utakra vonatkozó összes szállítási szerződéseket megsemmisítette, véleménye szerint itt is házilag való előállítás útján lenne eszközölendő. A bizottság ilyen értelemben intézkedik.

Meskó Aladár dr. vm. főorvos havi jelentése szerint a februári közegészségügyi állapot általában rossz volt. Brádon, Rudán, Kőrösbányán, Mesztákonban kanyaró-, Hátszegen föltőmirigylob-, Laszón pedig skarlátjárvány lépett föl. A petrozsényi járásban Lupényben 192 hólyagos himlőeset fordult elő, de kisebb-nagyobb számban Zs.-M.-Parosényban, Vulkánban, Hobiczaurikányban, Petrillán is jelentkezett, úgy hogy az elmúlt hó folyamán e járásban 290 megbetegedést történt 47 halálessettel. Előfordult még ugyanott 18 difteritiszes eset. Lindzsinán a himlőjárvány megszűnt ugyan, de himlőmegbetegedéseket jelentettek be Sztojenyászáról, Valisoráról, Pokolvalcselről, Malomvizről is. Ezekkel a tünetekkel szemben mindinkább érezhetővé lesz az orvoshiány, melynek pótlásáról ma-holnap okvetlen gondoskodni kell.

Dr. Kiss Dénes kir. ügyész bejelenti, hogy miniszteri rendelet értelmében a rabkerteszet bevezetésére lépéseket tett s ha alkalmas terület talál, e fontos kérdés megoldásának egyéb akadály nem állja útját. A bizottság örömmel vette tudomásul.

Szilassy István gazdasági felügyelő arról számol be, hogy az őszi vetések jól teleltek ki. A tavaszi vetőmagvak közül a tavaszbuza és zab került elsősorban kiosztásra. A vetőmagellenőrző bizottság gondoskodásával biztosított vetőmag készletek mind elhelyezést nyertek. A miniszter újabb zab vetőmagvakat is bocsátott a megyei gazdaközönség rendelkezésére. Az enyhe tavaszi időjárás már febr. végén lehetővé tette a gazdasági munkák megkezdését, azonban a váratlanul bekövetkezett csapadékos idő ezt kitolta egy kissé. A tenyész állatok kiosztása már megkezdődött s a gazdaközönség érdekei részben már kielégítést nyertek.

Ennek a jelentésnek tudomásulvételével a bizottság ülése véget ért.

Ifjusági hangversenyek.

Az idei farsang a mai idők levegőjéhez méltóan csöndben, zajosabb vigaságok nélkül örökdött le. A dévaj multságok, elmaradhatatlan táncvígalmak sehogyan sem illeszkedhettek bele a szomorúságos miliőbe s igen helyesen el is maradtak. Távolról sem akarjuk azonban ezzel azt inondani, hogy hadat kell üzennünk minden szórakozásnak, sőt: határozottan szükségesnek tartjuk, hogy a fölöttünk kóválygó gyász hangulatdepresszióit meg-megszakítsák a lelkek felvidítésében előjáró, szeliden vidám, szellemi élvezetekkel nem fukarkodó időtöltések.

Jól eső érzéssel fogadtuk tehát a dévai áll. főreáliskolának, majd a dévai áll. tanítóképzőnek elhatározását, melyek két kellemes estét biztosítottak nekünk.

* * *

A reáliskola jó hírű koncertje nagy közönséget vonzott az idén is a városi színházba, mert ugyan ki nem adta volna szívesen obulusait a Kárpátokban fölépitendő Diákkalva javára, mikor még azok ellenében derék realistáink bőkezűen ontják a szórakozást. De hát tartunk rendet. Mint tudjuk, a múlt szombaton volt a hangverseny.

Az első pontját, *Eötvös* József báró *Bucsu-ját* Beleznyai átirásában, szépen, összhangzatosan adta elő az ifjusági énekkar, melyet Tarján Kristóf dr. tanár vezetett. Utána Campognoli *Román*-át, majd Burmester-Gossec *Gavotte*-ját hallottuk hegedűn Patai László VIII. o., Kohn János VII. o. és zongorán Göllner Károly VII. o. tanulóktól. Különösen a *Gavotte* könnyed, behizelgő muzsikájával értek el zajos sikert a szereplők, kiknek szép készültsége, fejlett zenei készsége kiérdemelte az elismerést. A 3. pontban *Emőd Tamás* A két gránátos c. jelenete következett, bevezetőben Seiger Ella VII. o. t. szavalatával. A csaplórost Martinek Zoltán, Veronikát Seiger Ella VII. o. t., a gránátosokat Gergely Herman VIII. o. és Gábor Ágoston V. o. tanulók sok igyekezettel alakították. *Paul Wachs*: Loin de monde-jának az az előadása, melyet e hangversenyen hallottunk, a kényes kritikát is kiállja. Primhegedűn Schneider József tanár, Kohn János VII. o., II. hegedűn Boda Gyula tanár, Patai László VIII. o., III. hegedűn Kedvessy Ferencz VI. o., Sarkadi Elek II. o., Szirtes László I. o. tan., cellon: Szabó Endre, Traján Kristóf dr. tanárok, basszuson: Székely Lajos, zongorán Göllner Károly VIII. o. t. adták elő. Ez a névsor, melyben a diákok válogatott zenészein kívül Székely Lajos és a művésztanárok szerepeltek, helyettünk is elmondja, hogy ez a zenedarab kiváló interpretációban a legszébb műélvezetet nyújtotta az est közönségének, mely lelkes tapssal jutalmazta a jelen és jövő művészeit. Kissé elhibázott választásnak tartjuk *Garvay Andor* A nagymama arcképe c. I. felvonásos szomorujátékát, melyben Szilvásmonostory grófot Gaál Imre VIII. o., leányát Stern Ella VI. o., Nyéki György grófot Kedvessy Ferenc VI. o., a kulcsárnét Csuka Margit VI. o., az inast pedig a komikus alakításokra hajlammal bíró Petreu Kornél VII. o. tanulók személyesítették szép szereptudással. A darab kezdő szereplők képességeit meghaladóan nehéz. A műsor 6. pontja elsőrendű érdekességet ígért s ezt be is váltotta. *Matt az ellenségnek* volt a címe a sakkjátéknak, melyet Vilmos császár (Pittini Jácint) és György, az angol király (Máthé Albert) játszottak le a színpadon a háborus aktualitást elénkbe táró eleven figurákkal. A közönség nagy tetszéssel fogadta a figurák hatásos felvonulását és elhelyezkedését, mely a kísértő zene kedves ütemével bájos jelenséggé olvadt össze; a játszmát elejétől végig feszült érdeklődés követte és az olasz királyi típusú figurája igen sok derűtséget váltott ki belőlünk. Az ötletes szöveget Szilágyi Tibor VIII. o. tan. írta, a betanítás, rendezés nagy munkáján Székely Lajos és Schneider József tanár fáradoztak, akiknek a siker főérdemük. Az ügyesen maszkírozott, stilszerűen öltözött alakok a következők voltak: világos részen a király—Frigyés főherceg: Szatmáry Miklós, a vezér—Hötzendorfi Konrád—Késmárky Zoltán, a két futár: Kövess tb.—Knopf Árpád, Tirpitz admirális—Sellei Sándor, a két huszár Mackenzen—Bermann Géza, Hindenburg—Diósi Főbusz, a két bástya, Doberdó

—Makray Imre, Przemysl—Szirtes István, a gyalogosok: Balia István, Kohn András, Kovács Lajos, László György, Mahler László, Misinszky Károly, Orbonás Emil, Sipos Béla. A sötét részen a király: Miklós cár—Rác János, a vezér: Nikolajevits—Gábor Ágoston, a két futár: Poincaré—Ferenc Mihály, Joffre—Benkő József, a két huszár: Nikita—Lupás Ödön, Viktor Emánuel—Milassin Lajos, a két bástya: Brest-Litovszk—Horváth István, Verdun—Stollmayer Ferenc, a gyalogosok—Gál Miklós, Grünfeld Henrik, Kenderessy Gábor, Kuriak György, Misinszky Alfréd, Sipos Géza, Szirtes László, Vincze Lajos. Szívesen tapsoltunk a pompásan sikerült kedves dolognak.

A hangversenyt Horváth Dezső dr., kir. tanfelügyelőnk értékes kompozíciója indulója, *Védjük meg a Kárpátokat, fiuk!* zárta be, melyet az ifjusági énekkar ügyesen, hatásosan adott elő. A hangverseny éjfél után pár perccel ért véget.

* * *

Az iskolai ünnepély szerény címe alatt húzódott meg a másik hangverseny, melyet f. hó 7-én, kedden este rendezett a dévai áll. tanítóképző intézet új tornacsarnokában. Jótékony célt szolgált az is, mert jövedelmét részben az elpusztult kárpáti falvak, részben az elesett tanítók hátramaradtai javára szánta.

A kik a cím miatt lefokozott igényekkel jelentünk meg, a legkellemesebb meglepetéssel élveztük végig az estét, melynek minden pontja sikerült. Sok jó ifjusági előadásban volt már részünk, s azok között bátran mondhatjuk elsőrangúnak a mostanit.

A műsor egyes számait Faludy János II. o. növendék szépen csengő hangon jelentgette be, mert mint mondá, „szegények vagyunk ahhoz, hogy műsört nyomassunk.” Elsőnek az ifjusági énekkar adott elő nagy precizitással egy hazafias indulót. A háborus idők költészetéből szavalt azután Fehérváry Mátyás III. é. növendék. Ügyesen megválasztott verseket, köztük Pakots Józsefnek egy drámai erejű költeményét az anyaszeretetről, mely érzéssel, kifejező színezéssel mutatta be. Ezt követte Teimer Olimpia énekszám. Tarnaytól a Tragédiákat és Einödshofertől a Fata morgana c. török népdalt énekelte. Sokat ígérő szép hangja van, mely további iskolázással igen értékesé fejlődik. Hullámos, lágy altja kiválóan érvényesült. Szabó Endre tanár a szokott művészettel kísérte zongorán. Ezután Molnár Ferenc egy tréfáját, a *Gitt-egyletet* adta elő hat I. é. növendék. A szereplők ügyes játékában az iskolai életből vett jelenet jóízű humoros állandó derűtségekben tartotta a közönséget. Köteles Árpád III. növ. Zerkovitz dalokat énekelte. Igen jó kabaréénekesnek bizonyult. Szöveg kiejtése kellemesen tiszta. Őt követte Dobay István III. é. n. szavalata. Török költeményeket mutatott be, melyeknek búbajos levegője, tömör hangulatképei nagy hatással voltak a közönségre. Szabó Endre tanár gyönyörű *Ábrándja* volt a következő pont, melyet a zenekar kiérdemelt tetszéssel játszott el. A hangversenynek a legzajosabb sikerül része következett erre. Farkas Imrének közismert I. felvonásos bájos operettjét, *A kis kadétot* láttuk olyan előadásban, melynél jobbat fiatal műkedvelőktől kívánni is alig lehet. Teimer Olimpia, továbbá Köteles Á., Barabás D. és Csejdi I. intézeti növendékek adták elő irigylendő rátermettséggel. Az első randevuját átélő bakfis szerepét Teimer Olimpia kedvesen domborította, az alvezédes átalakuló szerepében helyes érzékkel találta el a megfelelő alakítást Köteles Árpád, akinek fiatal kadétját látva—pléhgalléros tiszten igen könnyen támadhatott föl a napsugaras, szerelmes fiatalokor nyüzsgő emlékserege. A tiszti szolgát Barabás D. igen jól játszotta meg, anélkül hogy visszaélt volna a szerep bőséges komikumával. A közönség meleg tapsal köszönte meg a szereplők derék munkáját. A műsor utolsó pontjaul vitéz szövetségeseinknek, a bolgároknak harci indulóját, a híres *Sumi Maricát* adta elő az intézeti ének- és zenekar. Lelkesen, szépen, sok érzéssel.

Meg kell végül említenünk azokat az egyéneket, kik a leghálátlanabb szerepet vállalták magukra, a rendezés, illetve betanítás szerepét. Németh Sándor és Szabó Endre int. tanárok fényesen megfeleltek eme szerep-

körnek. Németh Sándor olyan izléssel és szaktudással rendezte az estélyt, amilyennél külföldet nem lehetett volna produkálni; Szabó Endre pedig nemcsak mint ének-és zenetanár, hanem mint zeneszerző is annyira fővárosi nivóju, hogy nemcsak a tanintézet, hanem az egész dévai társadalom örülhet s büszke lehet, hogy ilyen nagyértékű erővel dicsekedhetik. — A fényes sikert dokumentálja az is, hogy az intézet közkivánatra kénytelen az előadást f. hó 11-én megismételni.

HIREK.

— **Jegyzőkfalváért** indított akciónk eredményeként a következő előfizetések érkeztek lapunkhoz, melyeket teljes összegükben a *Jegyzőkfalva* alapjára könyveltünk el: 1. Fekete Máté körjegyző, a Hunyadvármegyei Kör- és Községi Jegyzők Egyletének elnöke, Fehérvíz 8 K. 2. Dr. Circa Kornél ezredorvos, tart. kórházi főorvos, Déva 4 K. 3. Lázár Amália urnő Dobra 4 K. Pap Károly körjegyző Cebe 8 K. 5. Kohn Albertné Marosillye 2 K. 6. Pogány Béla körjegyző Balsa 6 K. A nemesszívű előfizetők fogadják hálás köszönetünket.

— **Hösi halál.** Nagybarcsai *Barcsay* Géza cs. és kir. kamarás, 9. huszárezredbeli t. huszárkapitány, bosznia-hercegovinai I. o. ker. előjáró, a Ferenc-József rend lovagja, a hadiékítményes katonai érdemkereszt, a bronz és ezüst katonai szolgálati érem tulajdonosa, a harc-téren szerzett betegségben mult hó 19-én Gorazdoban hōsi halált halt. Szerajevóban temették el nagy részvét mellett. Halála a kiterjedt *Barcsay* családot gyászba borította.

— **Kitüntetések.** A király az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásukért sepsi-killyéni *Czakó* Károly 23. h. gy. e. főhadnagyot, *Szentpéteri* János 23. h. gy. e. főhadnagyot, ki már két ízben volt Signum laudisszal kitüntetve, a hadiékítményes 3. o. katonai érdemkereszttel, nagybarcsay *Barcsay* Arisztid 5. honv. tábori ágyusezredbeli zászlóst, ki nem régiben kapta meg az I. o. vitézségi érmét, most a kis ezüst vitézségi éremmel tüntette ki, *Herbay* Jenő cs. és kir. 33. gy. e. hadnagyot, *Herbay* Ágost veceli körjegyző fiát, ki 7 hónap óta küzd az orosz harctéren, továbbá *Höger* Béla 64. gy. e. hadnagyot a Signum laudisszal tüntette ki, míg *Kolomyjczuk* Sándor 64. gy. e. százados, ezredsegédtisztet ismételt legfelsőbb dicsőítő elismerésben (ezüst Signum laudis) részesítette.

Antoni Brunó tart. hadapród, *Zsukan* László tiszthelyettes a nagy ezüst vitézségi érmét, *Neumann* János és *Gokések* Mihály őrmesterek a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szallagján, *Szelistyán* Miklós gyalogos már másodízben a kis ezüstérmét és *Popa* Sándor őrzető a bronz vitézségi érmét kapták meg. Valamennyien a 64. gy. ezredhez tartoznak.

— **Kitüntetés.** Ferencz Salvator ő Fensége Dr. *Löwenstein* Lajos tartalékos cs. és kir. segédorvosnak a katonai egészségügy terén kifejtett buzgó szolgálatainak elismeréséül a Vöröskereszt II. osztályu tiszti jelvényét adományozta.

— **Halálozás.** Özv. *Breier* Morné egyetlen fia, *Andor* f. hó 10-én 17 éves korában Déván elhunyt. Halálát kiterjedt rokonsága gyászolja.

— **Déva város képviselőtestülete** f. hó 11-én d. u. rendes közgyűlést tart, melyről jövő számunkban hozunk tudósítást.

— **A Dévai Nemzeti Kaszinó** 1916. évi március hó 19-én és 26-án d. u. 3 órakor a kaszinó helyiségben közgyűlést tart.

— **Mariházy Miklós** elsőrangú szintársulata e hó 21-én kezd meg dévai szereplését a szászvárosi 71. gy. e. zenekarának közreműködésével.

— **A Vörös-Kereszt Egylet dévai fiókja** f. hó 10-én pénteken d. u. 5 órakor a városház közgyűlési termében választmányi ülést tartott, melyen elhatározta, hogy f. évi április hó 2-án d. u. fél négy órakor ugyanott fogja rendes közgyűlését megtartani.

— **Kertészkedő közönségünk** figyelmét felhívjuk arra a körülményre, hogy a mérgegrága napszámra tektntettel, amikor beáll a kertimunkák ideje, munkásszükségletét rabokkal is kielégítheti, akiket a kir. ügyészség jogosult kertimunkára kellő felügyelet alatt átengedni.

— **A tüdővész áldozatai.** Ilyenkor tavasszal szedi érett gyümölcsként tüdővész betegeit a halál. Így több tüdővész osztagmunkás hunyt el a cs. és kir. tartalékkórházunkban, kiket *innen felravatalozás végett a városi hullaházba* szállítottak át. — Ez apróbb mende-mondákra adott alkalmat, miért is a parancsnoksághoz fordultunk, honnan a következő felvilágosítást nyertük: „Való, hogy a mult hetekben több halálozásunk volt, ezek a szerencsétlenek azonban, sajnos, olyan állapotban kerültek már kórházunkba, mikor az orvosi tudomány nem segíthetett rajtuk. Majdnem mind tüdővész öreg hadimunkások. Dacára ennek 1916. évben összes eddigi halottjaink száma 12. Elhunytjainkat a *városi hullaházban* ravataloztatjuk fel s innen lesznek saját *vallásfelekezetiük papjai által és a közönség részvételével* eltemetve.

— **A pálinka áldozata.** Alsóbaucáron a Gaina család, mint a többi hason és különnevű családok nagy része jobb sorsra érdemes buzgalommal áldozott az alkohol kultuszának. Az elmúlt szerdán is kellő beosztással úgy rendezték a dolgot, hogy a délutáni időt a családító töltse el a korcsmában s mire ő elázik, hasonló válásu apja és hűséges élettársa vehessék át a fenntartott helyet. Ezek percnyi késedelem nélkül jelentek meg a közkedvelt népnevelő intézetben s bájos előrelátással gyertyát is hoztak magukkal, hogy a késő esti órákban legyen, aki hazavezesse őket. Aztán ittak, ittak s megint csak ittak. Mikor már több nem fért s mert az alsóbaucári mulatóhelyek zárójára szigorúan van betartva, kénytelen-kelletlen hazafelé indultak. Az égő gyertya ment elől az asszonnyal. Utközben egy patakon is át kellett haladni, melyen lánchid helyett lenge felüsi palló szerénykedett. Ez bizony az édes teher alatt — csak az asszony volt rajta — megszégyelte magát s kiszaladt a lábai alól, az pedig 40 esztendővel a vállán és a sok alkohollal a fejében lezuhant a jó hideg vízbe. A részeg após még részegebb lett az esettől s nem tudta a halálból visszasegíteni megrögzött ivótársát. Ez a Gaina Jánosné szomorú története.

— **Javaslat a munkaerő biztosítására!** Hirdetessék ki minden községben, hogy minden mezőgazdasági munkára alkalmas, hadisegélyben részesülő asszony vagy leány legalább 1 kat. hold összes kapás munkáira és legalább 2 kat. hold kalászosnak learatására — amennyiben a munkaalkalom megvan — szegődjék el, mert akik nem teszik, hadi segélyüktől megfosztátnak s csak akkor kapják azt ismét meg, ha leszegődésüket vagy a már elvégzett munkát beigazolják. Akik legalább a jelzett munkamennyiséget saját földjükön szorgalmasan végzik, hadisegélyükben meghagyatnak. A hadiszolgáltatásra kötelezett munkabíró férfiak figyelmeztetendők, hogyha a gazdasági munkákat önkéntes elszegődéssel vagy kirendelés dacára nem végzik el avagy hanyagul teljesítik, hadi munkára küldetnek és helyettük a községből elvitt más egyének fognak visszakéretni. Figyelmeztetendő a lakosság arra is, hogy ételme kiegészítésére minél több hazai burgonyát termeljen.

— **A vasárnapi munkaszünet.** Déva város rendőrkapitánya közhírré teszi, hogy a kereskedelmi miniszter az ipari és kereskedelmi árusításra és az elárúsítandó cikkek házhoz szállítására nézve a vasárnapi munkaszünetet visszaállította, úgy mint a háború előtt volt, azzal a kivétellel, hogy az idejé enye tél folytán várható jégghiányra való tekintettel a folyó évi június hó 1-től szeptember 15-ig a napi élelmezési cikkek árusítása a tulnyomóan árusításra berendezett üzletekben este 6-tól 9-ig végezhető legyen. Ezek szerint tehát a most jelzett kivétellel az ipari és kereskedelmi árusítás és az elárúsított cikkek házhoz szállítása a törvényes munkaszüneti napokon, úgy mint a hadiállapot bekövetkezése előtt a rendes szabályok és az ipari munka vasárnapi szüneteléséről szóló törvény és rendelet alapján végezhető.

— **A nyilvános helyek zárójára.** A belügyminiszter ismert rendelete a tulhajtott mulatozásra csábító alkalmak korlátozása érdekében úgy intézkedik, hogy f. hó 16-ikától kezdődőleg semmiféle mulatóhelyet, vendéglőt, kávéházat, korcsmát, italmérőt vagy más hasonló üzletet éjjel utáni egy óránál tovább még ki-
vételesen sem szabad nyitva tartani. A rende-

let megszegése 2 hónapig terjedhető elzárást és 600 kor.-ig terjedhető pénzbüntetést von maga után.

— **Uj fedeztetési állomás.** A földmivelésügyi miniszter Brádon 2 ménnel fedeztetési állomást létesített, ami a Zarándi lótenyésztés fejlesztésére kétségtelenül kedvező hatással lesz.

— **Az első facipő Déván.** Benkő András, vármegyénk kir. tanfelügyelője az elmúlt héten már facipőben járt-kelt a városban s mi bizonyítja jobban, hogy a facipő viselet távolról sem nehézkes, otromba — alig vették észre a facipőt. Reméljük, hogy hamarosan követői akadnak.

Laptulajdonos és kiadó: LAUFER VILMOS.

TELEFONSZÁM: Kiadóhivatal: 35.

A hires kitünő minőségű Három cserfa sör

kapható palackonként

Schuster Sándornál, Barcsay-utca 7. sz.

Naponta friss fejtés!

1 palack világos sör — ala pilsen — 52 fill.

1 palack barna tápsör — ala bajor — 56 fill.

Üvegeket cserébe hozni vagy fizetni kell.

Világos sörüvegért 24 fill. és barna patent dugós sörüvegért 30 fill. fizetendő, mely összeg az üvegek visszaszállítása alkalmával megtérítetik.

Vendéglősöknek viszonteladói árak!

A dévai kir. törvényszék, mint polgári bíróságtól.

324/3—1916. szám.

Hirdetmény!

A dévai kir. törvényszék az 1874. évi XXXV. t.-cz. 15. §-a értelmében közhírré teszi, hogy harasztosi Horváth Kamilló dr. ujonnan kinevezett dévai kir. közjegyző hivatalos működését 1916. évi március hó 1-én megkezdette.

Déva, 1916. évi március hó 7-én.

Dr. Pap s. k., t. elnök. Szücs s. k., szavazó.

Dr. Sándor Ákos s. k. előadó.

A kiadmány hitelül: *Popa*, irodatiszt.

Szám: 444—916.

Árverési hirdetmény.

Alólirott ezennel közhírré teszem, hogy a kristyori nemesi közbirtokosságnak 2408 kor. 92 fill. hátralékos köztartozásai fedezésére lefoglalt vágás területeit 1916. évi március hó 27-én délután 3 órakor Kristyoron (Hunyad m.) a körjegyzőség hivatalos helységében nyilvános szóbeli és zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött árverésen eladom.

Az eladás tárgyát képezi:

Szakértőileg megállapított mintegy 2580 m³ vagyis 3225 ürköbméter bükk tűzifa.

105. m³ tölgy bánya és hasítványfa.

60. q cserkéreg.

Kikiáltási ár 7450 kor. (Hétezernégyszáz ötven korona.)

Bánatpénz 750 kor.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

A részletes árverési és szerződési feltételek alólirott nál megtekinthetők.

Hunyad-Kristyor, 1916. március hó 6-án.

Kilin Mihály, körjegyző.

38 1-1

1855. sz. 1916.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idejé Szt. József

országos vásár

folyó évi március hó 16-ától bezárólag március hó 20-áig fog megtartatni.

Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra március hó 16-tól, csütörtökön reggeli 5 órától kezdve meg van engedve.

Temesvárott, 1916. évi január 28-án.

A városi főkapitányságtól:

30 2-2 Dr. Mikes Gábor, tb. főkapitány.

Eladó: 10 métermázsza
elsőrendű

vöröshagyma

Értekezhetni:

Kórház-utca 3. szám alatt.

Veszek minden mennyiségben egészséges préselt

szénát és szalmát

vaggonba rakva, deszkafedéssel, esetleg saját ponyváimmal fedve, ab feladási állomások. — Veszek továbbá egészséges tengericsutkát, tengeriszárat, diórönköt, tűzifát vagononként. Babot, kölest, kendermagot, lóhere-, lucernamagot kisebb tételekben is.

Részletes ajánlatokat kér

Deutsch Miksa

nagykereskedő, Déva.

Az Ipartestületi vendéglő bérbeadó.

Értekezhetni: Kohn Jónás és Fiainál,

DÉVA.

Orvosok ajánlják, mint köhögés elleni kiváló szert a

Kaiser-féle mellkaramellákat.

(Védjegy 3 tölgy.)

Milliók használják

KÖHÖGÉS

rekedtség, elnyálkásodás, görcs, hurut és hörgő köhögés ellen.

6100

körjegyzőileg hit. bizonyítvány orvosoktól és magánosoktól kezeskedik a biztos hatásról.

Igen kellemes és jóízű cukorka.

Egy csomag 20 és 40 fillér, dobozban 60 fillér.

Kapható Déván: Major Mihály és Erős Aladár gyógyszerárában, Issekutz és Szentmiklósy drogériában; Boiczán: V. Frohnmeyer gyógyszerárában; Marosillyén: Varró Ferenc gyógyszerárában.

101 12 20